

GEMEENTE
BERGAMBACHT

Gemeente
Nederlek

Provincie Zuid-Holland
Het college van Gedeputeerde Staten
Postbus 90602
2509 LP Den Haag

Contactpersoon	Ir. P.P.T.C. Stoof	Ons kenmerk	NE11/06333	Datum	11 AUG. 2011
Doorkiesnr.	0180 - 66 77 32	Uw kenmerk	-	Bijlage(n)	-
Onderwerp	herindelingsadvies Krimpenerwaard				

Geacht college,

Herindelingsadvies Krimpenerwaard onvoldoende onderbouwd

Minister Donner liet u per brief van 16 juni 2011 weten dat het kabinet uw advies tot gemeentelijke herindeling in de Krimpenerwaard niet doorstuurt naar de Tweede Kamer. De onderbouwing is onvoldoende. U vroeg in uw reactie van 28 juni 2011 aan de minister om een nadere duiding van zijn standpunt. De minister heeft, voor zover ons bekend, nog niet gereageerd. Gelet op deze briefwisseling ligt het initiatief voor het herindelingsdossier weer waar het allemaal is gestart: bij uw college.

Toetsen aan nieuw beleidskader gemeentelijke herindeling

Zoals bekend heeft de ministerraad het nieuwe beleidskader gemeentelijke herindeling vastgesteld. Uit de besluiten blijkt dat de ministerraad de criteria draagvlak, van onderop, urgentie en inhoudelijke noodzaak nu al toepast op de controversieel verklaarde herindelingen. Logischerwijs zijn deze criteria dan ook leidend bij lopende Arhi-procedures, zoals voor de Krimpenerwaard. Bij uw afwegingen zou u dit moeten betrekken.

Van onderop

Het kabinet neemt een duidelijk standpunt in: herindeling moet van onderop tot stand komen. Het uitgangspunt is dat afwegingen en keuzes tot gemeentelijke herindeling primair op lokaal niveau worden gemaakt, dat wil zeggen door de betrokken gemeentebesturen. Drie van de zes betrokken gemeenten in de Krimpenerwaard wijzen herindeling van de hand. Het herindelingsadvies voldoet niet aan het criterium 'van onderop'. Daarin verandert niets.

Draagvlak

Het kabinet onderkent dat opheffing van een gemeente een ingrijpende beslissing is en raakt aan alle inwoners, aan de lokale gemeenschap als geheel. Gemeentebesturen zijn daarom gehouden het maatschappelijk draagvlak voor een herindelingsvoorstel te kennen en te toetsen. Daartoe moeten zij representatief onderzoek (laten) doen naar het maatschappelijk draagvlak voor een herindelingsvoorstel. Helder is dus dat de gemeentebesturen verantwoordelijk zijn voor het peilen van draagvlak bij hun inwoners.

De betrokken gemeenten in de Krimpenerwaard hebben daar ieder op hun eigen wijze inhoud aan gegeven. Bergambacht en Nederlek hebben een (burger)peiling gehouden die als representatief kan worden aangemerkt. De uitkomst van de peiling toont duidelijk aan dat inwoners van Nederlek en Bergambacht voorstander zijn van behoud van zelfstandigheid.

Voor de beoordeling van het bestuurlijk draagvlak is het ook duidelijk.

- De gemeenteraden van Bergambacht en Nederlek zijn (van meet af aan) duidelijk: wij kunnen en willen zelfstandig blijven.

GEMEENTE
BERGAMBACHT

Gemeente
Nederlek

- b. Het gemeentebestuur van Krimpen aan den IJssel wijst een fusie van de zes gemeenten af.

Kortom, bestuurlijk draagvlak voor het herindelingsadvies is er bij drie van de zes gemeenten nooit geweest. Onze waarneming is dat dit er in het lopende herindelingstraject ook niet komt, zodat het advies niet voldoet aan het criterium 'draagvlak'.

Rol provincie

Het beleidskader dicht de provincies de rol toe tot het stimuleren en het faciliteren van het versterken van de kwaliteit van het lokale bestuur of het oppakken van een rol als moderator. Uitsluitend in uitzonderlijke situatie ziet het kabinet voor de provincies een actievere rol. Bij de uitwerking relateert het kabinet 'uitzonderlijke situaties' aan zodanig verzwakte bestuurskracht als gevolg van bestuurlijke én financiële problemen, dat bijvoorbeeld lokale taken en/of regionale maatschappelijke opgaven niet (meer) op eigen kracht of binnen samenwerkingsverbanden adequaat kunnen worden opgepakt en derhalve bestuurlijke opschaling het enige reële alternatief is.

Gemeenten moeten de ruimte hebben voor een eigen afweging op basis van lokale overwegingen. De inwoners en de betrokken politieke gemeenschap geven zelf vorm aan hun bestuurlijke omgeving. Alleen op die manier kan het partnerschap tussen gemeenten en provincie, zoals de VNG dat duidt in haar reactie op het beleidskader, daadwerkelijk tot stand komen. Sturende interventies van de provincie, louter gericht op herindeling, doen afbreuk aan de lokale autonomie en zetten de legitimiteit van gemeenten onder druk. Het bestuursakkoord (paragraaf 3.2) is daar ook helder in. Het onderkent dat intergemeentelijke samenwerking in het openbaar bestuur een steeds belangrijkere plaats inneemt en het kondigt daarom facilitaire maatregelen aan om de intergemeentelijke samenwerking in de praktijk te versterken.

Wij willen niet verhehlen dat de provincie in het herindelingsproces voor de Krimpenerwaard procesmatig aan haar verplichtingen op grond van de Wet arhi heeft voldaan, maar de inhoudelijke noodzaak en urgentie ontbreken. In onze gemeenten blijft de indruk dat de provincie vooral gericht is (geweest) op gretig herindelen. De haastige actie van de provincie, toen één van de gemeenten het signaal afgaf dat zij met de samenwerkingspartners in gesprek wil komen over fusie, illustreert dat.

De 'uitzonderlijke situaties' die een initiatief van de provincie tot herindeling als ultimum remedium rechtvaardigen – zoals het kabinet dat bedoelt – blijken niet uit de feiten.

Inhoudelijk noodzaak

In het herindelingsadvies onderbouwt u de inhoudelijke noodzaak van herindeling onder andere met de decentralisatie van taken die er aan komt. Wij plaatsen daar kanttekeningen bij.

Decentralisatie van taken noemt u al in uw herindelingsadvies, zodat dit geen nieuw argument is voor herindeling in de Krimpenerwaard. Verder vindt het kabinet dit argument niet van doorslaggevende betekenis, zo blijkt uit de besluiten over de controverste herindelingsvoorstellen.

Het bestuursakkoord is intussen een feit en het valt op dat het de decentralisatie van taken verbindt met de steeds belangrijkere plaats die intergemeentelijke samenwerking inneemt. Hieruit blijkt dat samenwerking legitiem is en niet wordt afgewezen.

In het beleidskader lezen wij nergens dat het kabinet plotseling terugkomt op het bestuursakkoord, samenwerkingsverbanden afkeurt of uit democratisch oogpunt onacceptabel vindt. Veel gemeenten versterken hun bestuurskracht met regionale samenwerking, vaak met meerdere samenwerkingspartners of met (andere) vormen van outsourcen. Bestaande en nieuwe taken kunnen desgewenst geheel of gedeeltelijk via regionale samenwerking worden opgepakt. Dit geldt voor alle gemeenten in Nederland, dus ook voor de Krimpenerwaardgemeenten.

Net als alle andere gemeenten zullen de Krimpenerwaardgemeenten zich goed moeten beraden over het oppakken van taken: wat doen we wel, wat stoten we af en wat doen we via een vorm van samenwerking. Net als andere gemeenten zullen Bergambacht en Nederlek goed afwegen welke bevoegdheden het aan anderen toekent.

De uitvoering van de evaluatie van de samenwerking K5 is vanwege het opstarten van de arhi-procedure belemmerd.

Het is uiteraard de verantwoordelijkheid en de vrijheid van gemeenten zelf hoe zij met die denkrichting omgaan en hoe zij hun bestuurkracht op peil willen houden of willen versterken. Er zijn vele wegen die naar Rome leiden, de weg van de niet-vrijwillige herindeling achten wij ónbegaanbaar.

Het moge duidelijk zijn dat wij geen enkele noodzaak zien voor onvrijwillige herindeling. Net als u zijn wij niet enthousiast met een exercitie die als doel heeft opnieuw argumenten bij elkaar te sprokkelen om het

GEMEENTE
BERGAMBACHT

Gemeente
Nederlek

herindelingsadvies beter te onderbouwen. De geschiedenis herhaalt zich. We hebben het in dit herindelingstraject immers al eerder meegemaakt dat u als initiatiefnemer nieuwe argumenten toevoegde, omdat toenmalige onderbouwingen kennelijk te veel werden weerlegd, achterhaald waren of om andere redenen niet valide waren. Het beeld van de doelredenering rijst weer voor onze ogen op.

Urgentie

Urgentie tot herindeling is afhankelijk van de mate waarin een inhoudelijke noodzaak indringend aanwezig is, afgezet tegen de tijd die nodig is om eventuele verbeteringen te kunnen aanbrengen dan wel andere oplossingen te kunnen beproeven dan gemeentelijke herindeling (bijvoorbeeld intergemeentelijke samenwerking), aldus het beleidskader.

Onder 'inhoudelijke noodzaak' hebben wij al betoogd dat deze niet (indringend) aanwezig is. Dit blijkt uit de uitgevoerde Quick Scans (bestuurskrachtmeting) waarin is geconcludeerd dat in elke gemeente de bestuurskracht voldoende is en/of is versterkt. Van urgentie kan derhalve geen sprake zijn.

Volledigheidshalve voegen wij toe dat u het herindelingsproces opstartte, 'want Ouderkerk valt om'. De Quick Scan bestuurskrachtmeting van Ouderkerk bevestigde dat beeld niet. Een commentaar in het Algemeen Dagblad is illustratief (bijlage).

Herindelingsadvies Krimpenerwaard intrekken

Het kabinet vindt dat voorstellen tot gemeentelijke herindelingen door provincies in beginsel niet passen binnen het uitgangspunt 'herindeling van onderop'. Dat kan alleen in uitzonderlijke situaties. Zowel een sterke inhoudelijke noodzaak als urgentie moet zich voordoen. Van geen van beide is sprake. Nu de minister het herindelingsadvies Krimpenerwaard bij u teruglegt, ontstaat duidelijk een bestuurlijke impasse. Het intrekken van het herindelingsadvies is de beste oplossing. Alle betrokkenen in de waard kunnen zich dan weer volledig richten op het adequaat oppakken van de opgaven waarvoor zij zich gesteld zien. Hetzij door dit zelf te doen, hetzij via intergemeentelijke samenwerking of (andere) vormen van outsourcen.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Nederlek,

de secretaris

drs. P. Schouten

de loco burgemeester

D.C. Roelse

burgemeester en wethouders van Bergambacht,

de secretaris

S. van der Ruit

de burgemeester

A. van Erk

cc.:
minister Donner
colleges en raden Krimpenerwaardgemeenten
K5-bestuur

'Ouderkerk valt niet om'

AD Groene Hart, 5 juli 2011

Burgemeester is optimistisch over toekomst

UDERKERK • De gemeente Ouderkerk kan ook zonder de voorlopig afgeblazen fusie van de vijf Krimpenerwaardgemeenten blijven bestaan, stelt burgemeester John de Prieëlle. 'De toekomst ziet er zonnig uit. Ouderkerk staat er goed voor. Beter dan vorig jaar.'

GERT ONNINK

In december 2008 was Ouderkerk het allereerste gemeentebestuur in de Krimpenerwaard dat zich uitsprak voor de vorming van één K5-gemeente. In de IJsselgemeente (8155 inwoners) stonde een meerderheid van de gemeenteraad - met uitzondering van de SGP en CU - dat standpunt.

Maar minister Piet Hein Donner van Binnenlandse Zaken zette het beoogde samengaan vorige maand op losse schroeven. De CDA-bewindsman stuurde het voorstel terug naar de provincie Zuid-Holland voor nadere onderbouwing.

„Het is nu hoogst onzeker geworden,” erkent ook burgemeester John de Prieëlle van Ouderkerk (Ouder-

John de Prieëlle

'Het gaat nu goed, maar het is wel uiterst kwetsbaar'

kerk aan den IJssel en Gouderak). De partijgenoot van Donner zag in de tussentijd het draagvlak steeds verder afbrokkelen. Nadat eerder Krimpen aan den IJssel zich al aan de fusie had onttrokken, liggen ook buurgemeente Nederlek en Bergambacht dwars.

„Met Schoonhoven, Vlist en Ou-

Burgemeester John de Prieëlle van Ouderkerk ziet de toekomst zonnig in. FOTO FRANK DE RDO

derkerk verder is geen optie,” beklemtoont De Prieëlle (66), die in zijn bestuurlijke loopbaan al heel wat herindelingen meemaakte. „Toch denk ik dat de oplossing ligt in een plan met de hele waard. Maar laten we nu de tijd nemen om op één spoor te komen.”

De Prieëlle heeft zich gestoord aan opmerkingen van VVD-Kamerlid Willebrord van Beek. Die liet in deze krant weten dat na het besluit van Donner 'Ouderkerk wel zou omvallen’.

„Treurig,” stelt de burgemeester van Ouderkerk. „Meneer Van Beek weet toch waar hij over praat? Ouderkerk staat er juist goed voor, beter dan een jaar geleden. Deze gemeente valt niet om.” Van Beek kan dan ook een brief van De Prieëlle verwachten. „De bestuurskracht is

in orde. We hebben twee sterke werkhouders, een goed werkend ambtelijk apparaat en met 36,8 werknemers (zonder Gemeentewerken) een bescheiden formatie,” somt de eerste burger op. „Maar het is uiterst kwetsbaar,” geeft hij toe. „Als er een ambtenaar wegzijnt, hebben we een probleem. Veel medewerkers zijn een-pitters en lasig te vervangen.”

Maar financieel heeft Ouderkerk zijn zaken op orde, beklemtoont De Prieëlle. De behandeling van de geplande bezuinigingen - tot 2014 ruim zeven ton - is uitgesteld. Een meevaller was volgens de burgemeester de uitkering uit het Gemeentefonds. „Het ziet er zonnig uit, al blijft het een broos evenwicht.”

SAMENWERKING

Daarom dringt Ouderkerk aan op meer samenwerking met de buurgemeenten. „Dat willen Nederlek en Bergambacht ook, maar zij hebben een ander einddoel. Voor ons is dat één gemeente.” De Prieëlle legt uit dat er al veel samenwerking is, maar dat niet alles is geformaliseerd. „We zitten in 20 tot 25 regelingen, nv's, stichtingen. Met Nederlek doen we veel samen op het gebied van welzijn en WMO.”

Hoe het nu verder gaat met de fusieplannen? De Prieëlle ziet een aantal opties. „Het laatste woord is uiteindelijk aan de Tweede Kamer, ook

Vragen van Kamerleden

DEN HAAG • De Tweede Kamer houdt morgen een schriftelijke vragenronde over de fusie van Krimpenerwaardgemeenten. De Kamerleden komen niet bij elkaar, maar kunnen schriftelijke vragen inleveren, die later door minister Donner van Binnenlandse Zaken worden beantwoord. De CDA-bewindsman liet vorige maand weten het samengaan voorlopig af te blazen en vroeg de provincie Zuid-Holland om meer informatie. Commissaris van de Koningin Jan Franssen liet Donner weten dat hij al voldoende gegevens heeft.

mogen Provinciale Staten zich nog uitspreken. Donner kan doorzetten en het sneuvelt in de Kamer of hij stopt zelf met de procedure.”

Uiteindelijk, verwacht De Prieëlle, zal een gesneuveld fusieplan over tien of vijftien jaar opnieuw aan de orde komen. Maar de nieuwe gemeente Krimpenerwaard zal hij dan zelf niet meer meemaken. „Ik ben 66 jaar en al 37 jaar burgemeester. De toekomst ligt achter me.”

Verzending factsheet herindeling Krimpenerwaard aan:

- Leden en plaatsvervangend leden van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken

Afschrift aan:

- De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de heer mr. J.P.H. Donner
- De voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, mevr. G.A. Verbeet
- De voorzitter van de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken, mevr. S.A.M. Dijkema
- Griffie vaste commissie voor Binnenlandse Zaken